FJODOR MIHAJLOVIČ DOSTOJEVSKI

Velikan ruske in svetovne književnosti ter ruski pisatelj in prevajalec se je rodil 30. oktobra 1821 v Marijinski bolnišnici za ubožne v Moskvi, kjer je bil njegov oče zaposlen kot zdravnik. Fjodor se je rodil v družini, ki je izhajala iz Belorusije, očetu Mihailu Andrejeviču, in materi Mariji Fjodorovni, rojen kot drugi od sedmih otrok. Družina je navkljub lepim prihodkom živela zelo skromno, saj je bil dr. Dostojevski izrazit skopuh.

Mati je zaradi bolezni umrla pozimi leta 1837. Fjodor in njegov brat Mihail sta kmalu po materini smrti odšla na Vojaško inženirsko akademijo v Sankt Peterburg, kar so načrtovali že pred njeno boleznijo.

Tudi njegov oče je kmalu zatem umrl, leta 1839. Govorilo se je, da so ga umorili njegovi podložniki. Druga zgodba je govorila o tem, da je umrl naravne smrti. Kakorkoli je že bilo, je Freud leta 1928 povzel to zgodbo v svojem znamenitem članku Dostojevski in očetomor.

Prva literarna dela je napisal med šolanjem na inženirski šoli vojaške akademije v Petrogradu. S prvim romanom Revni ljudje (1845) pa je navdušil petrograjske bralce.

Leta 1849 so ga zaradi udeležbe v revolucionarnem krožku obsodili na smrt, nato pa ga v zadnjem trenutku pomilostili in ga poslali na prisilno delo v Sibirijo.

Ko se je po osmih letih izgnanstva vrnil v Petrograd, je z bratom Mihailom ustanovil časopis Vremja. Začel je razmerje z Marijo Dimitrijevno Isajevo, ženo znanca iz Sibirije, in se z njo, potem ko je ovdovela, l poročil. Zakonca sta se preselila v Semipalatinsk.

Leta 1864 ga je močno prizadela ženina smrt zaradi jetike, ki je sledila kmalu po bratovi smrti. Zaradi dolgov in pomoči bratovi vdovi in njenim otrokom je bil denarno na psu. Padel je v globoko potrtost, začel je kartati in pri igrah na srečo na veliko izgubljati.

Sledila so njegova najplodnejša ustvarjalna leta, ki sta jih zaznamovali dolgotrajna bivanja v Evropi in mukotrpna zasvojenost z igrami na srečo. Kmalu je spoznal Ano Grigorjevno Snitkino, devetnajstletno stenografinjo, in se z njo poročil leta 1867. Imela sta štiri otroke, od katerih sta dva umrla v rani mladosti. V tem obdobju je napisal svoje najpomembnejše romane. Od leta 1873 do 1881 je opral svoje novinarske neuspehe in izdal mesečno revijo s kratkimi zgodbami, kratkimi prikazi in članki o trenutnih dogodkih z naslovom Pisateljev dnevnik(Дневник писателя). Revija je požela nesluten uspeh.

Ko je s pomočjo druge soproge strast do iger na srečo le premagal, se je popolnoma posvetil literarnemu ustvarjanju in zaradi iger celo dobil navdih za svoj roman » Srečkar«

Dostojevski je eden najvidnejših ruskih pisateljev, ki ga uvrščajo tudi med najpomembnejše romanopisce svetovne književnosti. Velja za vodilnega

predstavnika psihološkega realizma, s svojim ustvarjanjem pa je močno vplival tako na področju literature kot filozofije.
V svojih romanih in drugih delih raziskuje človeško duševnost v političnem in socialnem okviru Rusije 19. stoletja ter se ukvarja s številnimi filozofskimi in religioznimi vprašanji.

Njegovi junaki se vselej znajdejo v izjemnih psiholoških položajih. Zaradi kompleksne psihologizacije likov velja v literarni kritiki za najbolj tipičnega predstavnika psihološkega realizma in očeta modernega romana. Med njegovimi osrednjimi literarnimi deli so romani Zločin in
kazen (1866), Idiot (1869), Besi (1872) in Bratje Karamazovi (1880).

Poznamo tudi nekaj njegovih citatov, npr.:

"Če si se napotil proti cilju in se med potjo začel ustavljati, da bi kamenjal vsakega psa, ki laja na tebe, ne boš do cilja nikdar dospel." Fjodor Mihajlovič Dostojevski

"Človek je nesrečen, ker ne ve, da je srečen." Fjodor Mihajlovič Dostojevski

Umrl je 28. januarja 1881 za posledicami krvavitve v pljučih v Peterburgu, v starosti 60 let saj mu je pri premikanju omare počila pljučna arterija in je umrl zaradi krvavitve.

http://4d.ircr.info/gradivo/predmeti/SLOVENSCINA/28.%20FJODOR%20MIHAJLOVIC%20DOSTOJEVSKI%20-%20ZLOCIN%20IN%20KAZEN%202.doc
http://www.emka.si/avtorji/fedor-mihajlovic-dostoevskij/biografija/71242
http://www.modrijan.si/slv/Knjizni-program/Knjizni-program/Avtorji/D-G/DostojevskiFjodor-Mihajlovic
http://sl.wikipedia.org/wiki/Fjodor_Mihajlovi%C4%8D_Dostojevski
www2.arnes.si/~rmeric/Domaca/ZLOCININKAZEN.doc